

Magyarországi kiadó: Budapest és nyoma

Dr. Ramasetter Róbert
Diszkrét 2. II. 8. Budapest

KELET

VIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában
Egész évre — — 850
Félévre — — 400
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lei
Bukarestben — — 5
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — ck 35—
Egy szám — — 150

1925 december 15 Kedd

Sajó-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 286 szám

5686. Kiszlev 27

Ussischkin Temesváron és Nagyváradon

Nagy ünnepélyességgel fogadták a zsidó nemzeti mozgalom ősz vezérét. Ussischkin egészségi állapota miatt nem jön Kolozsvárra

(Timisoara-Temesvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ussischkin Menachem, a Zsidó Nemzeti Alap kormányzója kelet-európai propaganda útjának során ellátogatott Temesvárra és Nagyváradra is, ahol a zsidóság mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. Kolozsvárra sajnos nem látogathat el Ussischkin, mert egyrészt az ideje rövid hozzá, másrészt egészségi állapota sem engedi meg a túlerőltetést. A temesvári és nagyváradon látogatás és ünnepségek részleteiről a következő tudósításunk számol be:

A temesvári fogadtatás

Zágrábtól majdnem huszonnégy órai ut után, fűtetlen kocsiában, éjjel félháromkor érkezett meg Ussischkin Temesvárra, akit Róthbarth Jakab, dr. Weil és Vermes Ernő vezetésével egy küldöttség várt. Másnap délelőtt Ussischkinnél a temesvári hitközségek és valamennyi zsidó szervezet tisztelegtek. Különösen érdekes volt a már alig pár családból álló temesvári szefárd zsidók hitközségének küldöttsége. Ussischkin péntek este a józsefvárosi templomban imádkozott. Szombat délután a zsidó liceum chanukka ünnepélyén vett részt, ahol nagyobb beszédet mondott és összehasonlította a galut-beli gyermekek chanukka-ünnepélyét a palesztinai chanukka-ünnepel. Beszéde nagyon mély benyomást keltett.

Vasárnap délelőtt a bánági városok és községek delegátusai gyűltek össze kerületi konferenciára, amelyen dr. Weil elnökölt. Dr. Brisker Ezekiel héberül üdvözölte Ussischkint, majd dr. Nobel Sándor, a vidéki delegátusok nevében beszélt. Ezután Ussischkin tartott nagyszabású beszédet és a legteljesebb részletességgel tártá fel a palesztinai földproblémának főbb részeit. A szakszerű előadás, amelynek célja a Keren Kajemet biztosainak precíz informálása volt a célja, nem tévesztette el hatását. Dr. Brisker Ezekiel indítványára a kiküldött delegátusok a helyi csoportok nevében egy kötelező rezolúciót fogadtak el, amely szerint minden bánági helyi csoport a múlt évi Keren Kajemet-munka eredményeinek legalább kétszeresére kötelezi magát. Ezután Székely Béla a Keren Kajemet-munka praktikus kérdéseiről és a körzet megalakításának fontosságáról tartott előadást. Majd kimondották egy körzeti titkárság felállításának szükségességét.

Chanukka-ünnep a belvárosi templomban

Vasárnap délután a belvárosi zsidó templomban chanukka-ünnep volt Ussischkin tiszteletére, amelyen több, mint kétezen vettek részt. A felső karzatok is zsufolásig voltak tele emberekkel. Az istentiszteletet Drechsler dr. főrabbi beszéde vezette be, aki Ussischkinben a zsidó akaratérő megtestesítőjét üdvözölte. Katz főkantór gyönyörű éneke után Ussischkin tartott több, mint egy órányi beszédet. Beszéde monumentális erejű volt. Rámutatott arra, hogy az ő fiatalága idején a zsidóság az asszimiláció gondolata lett urrá. Csak ő és páran voltak olyanok, akik ezt az utat hibásnak tartották. Azóta kiderült, hogy az asszimiláció útja hamis volt. Soha az antiszemitizmus olyan erős nem volt, mint amilyen most, az asszimiláció hatása folytán és soha annyi zsidó vér nem omlott, mint az asszimiláció idejében.

Mi volt az az erő, amely ezt a korszakot, amelynek sem anyagi ereje nem volt, amely elszigetelt volt a zsidóságtól és amelynek európai nagyságai sem voltak, mégis győzelmesé

Szerinte a hit a népi erőben volt és a módban, ahogyan ezt a hitet érvényre is tudták juttatni. A zsidó hit szerint az igazság és béke az, amely a zsidóságot vezeti. Az igazság azonban megelőzi a békét. A zsidóságnak sokszor lett volna alkalma békére, ha feladta volna igazságát. Inkább harcolni, inkább küzdeni, de az igazságot nem szabad a zsidó népnek feladnia. Szózatot intézett a zsidó ifjúsághoz, hogy a kompromisszumba soha ne menjen bele, inkább bujjon el, mert ha el is esik valaki, helyébe új jönnék, de aki kompromisszumot köt, az megpecsételi a sorsára. Beszédét azzal fejezte be, hogy szent hit a zsidó népi erő diadal-maskodása. Eltűnt farao, eltűntek az istenei, múzeumi ritkaságok papirosai és a tizenötmilliónyi zsidó nép él, a zsidóság könyvét minden élő nyelven ismerik, él a zsidó isten és a zsidó népi erő, amely most országot épít.

Ez a munka súlyos és nehéz. A cionistáknak nehezebb a helyzetük, mint Mózesnek volt, mert Mózesnek csak egy Micrájimból kellett kivetnie a zsidóságot, de a cionistáknak hatvan Micrájimból kell kivetnie őket.

Ussischkin vasárnap reggel utazott el Temesvárról Nagyváradra.

A bukaresti újságírószervezet kizárta Costa-Forut

Ugyanekkor megbélyegzte a Costa-Foru elleni merényletet. Lemon-dott a szindikátus vezetősége

(Bucuresti-Bukarest, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) C. G. Costa Forut vasárnap délelőtt újabb méltatlan inzultus érte, amely méltó párja a kolozsvári pályaudvaron ellene elkövetett merényletnek. Hetekig tartó hajszára után a sovínista sajtóban szereplő személyes ellenségeinek sikerült kieroszakolnia, hogy a demokráikus eszmék legbátrabb romániai képviselőjét kizárják az újságíró szervezetből, amelynek megalakítása és fennmaradása körül Costa-Forunak hervadhatatlan érdemei vannak.

A bukaresti újságírószervezetben már régóta indult meg egy áramlat, amely nemcsak Costa Forut, hanem a demokrácia más elfogulatlan képviselőit is ki akarja golyózni a szindikátusból. Erre jó alkalomnak látszott az a felháborodás, amellyel a román közvélemény Henry Barbusse beavatkozását fogadta a tatarbanari perben.

Barbussenek ez a látogatása robbantotta ki az ellentéteket. Különösen a kormányhoz közel álló sajtó a legélesebb támadásokban részesítette a kiváló francia író és romániai barátait, akiknek állítólagos felkérésére jött az országba. Ezek a lapok az ország szuverenitásának megsértését látták Barbusse fellépésében és így kösértésüket vetették azokra is, akik Barbusset vendéget látták. Már akkor jelentek meg közlemények az „Universul”, „Cuvantul” és „Viitorul” lapokban arról, hogy ki kell zárni a román újságíró szervezetből azokat, akik elősegítik az ország rossz hírét terjesztő külföldiek munkáját. Costa Foru ellen maga a szervezet elnöke, Constantin Bacalbasa, a demokráta elnöke, „Adeverul” egykori ragyogó tollu publicistája, „Viitorul” vezércikkírója nyújtotta telenleg a kizárási indítvány tárgyalására az újságírószervezet rendkívüli közgyűlést hívott össze.

A közgyűlést, amelyen Bukarest újságírószervezetének a fele sem jelent meg, Demetrescu elnök nyitotta meg. Tekintettel arra, hogy Costa-Foru a kolozsvári merénylet következtében súlyos betegen fekszik és nem vehet részt személyesen, Paul Nadejde kérte, hogy a gyűlést halasszák el. Az indítványt azonban nem fogadták el. A gyűlés jegyzője ezután felolvasta a következő határozati javaslatot:

„Miután a bukaresti újságírószindikátus választmánya nem tette meg a kellő időben és saját kezdeményezéséből a szükséges lépéseket azoknak a sértéseknek visszatartására, amelyekkel nemzeti méltóságunkat illeték látogatásaikkal a humanizmus állítólagos inspektorai, akik valójában idegen és az országgal ellenséges érdekeket szolgálnak, a rendkívüli közgyűlés az alapszabályok 13. szakasza értelmében hivatott erélyesen tiltakozni a belügyekbe történt beavatkozások ellen és ezzel csatlakozik a román intellektuellek tiltakozásához.

A közgyűlés összeférhetetlennek tekinti Costa-Foru szindikátusi tagságát azzal, hogy mint az ország megrágalmazóinak s ellenséges érdekek ügynökeinek impresszáriója működik és egy röpiratot szerkesztett, amely az állam elleni támadások alapjául szolgál.

Ezért a közgyűlés Costa-Forut kizárja a szindikátus kebeléből.

A javaslatot kéri vita nélkül, egyszerű szavazással elfogadni.

Demetrescu elnök konstatálja, hogy a határozati javaslat első pontja napirendellenes és kéri előlött a vita megindítását, mert a határozati javaslat elfogadása bizalmatlanságot jelent a választmánnyal szemben. Bacalbasa kijelenti, hogy a választmány bűnös, mert elbújt az alapszabályok paragrafusai közé egy fontos nemzeti kérdésben. Az új alapszabály eltölti a politikát a szervezetben, de nem a nemzeti politikát.

Hasonlóképpen a választmányt támadja Stelian Popescu, az „Universul” igazgatója, vala-

13, négyes emelt Sorozat

László, irakkai.

Mont-Paris éj.

Az erő nagyobb Luciano

Zigotto, centikus Két ne- ember

at ép bói

ságai. r chif- rak és ben.

er n 961.

Dr

Világosság

Országos

ban talál

S

Ferdinand áruházal

ózet

első-nyagi

ótt-

is. I. 124-47.

mint Seicaru is. Demetrescu elnök tiltakozik a vádak ellen és nem akarja szavazás alá bocsátani a kizárási indítványt. Bacalbasa azonban ragaszkodik hozzá és a közgyűlés 65 szavazattal 28 ellen kimondja, hogy Costa-Foru kizárja a szervezetből és megbélyegzi a választmányt, amiért nem lépett fel hivatalból Costa-Foru ellen. Tizenhárman nem szavaztak, négy szavazatot pedig megsemmisítettek. A szavazás után Demetrescu elnök és az egész választmány bejelentette lemondását.

Jellemző, hogy Costa-Foru kizárásának megszavazása után ugyanez a közgyűlés Seicaru indítványára újabb határozati javaslatot fogadott el, amelyben megbélyegzi a Costa-Foru és más újságírók elleni tetteket, négy szavazattal, hogy az új vezetőséget megválasszák.

Demetrescu elnök semmi körülmények között sem fogadja el ismét az elnökséget és így valószínűleg Stelian Popescut vagy Bacalbasat választják meg elnöknek.

Bacalbasa ellen egyébként éles támadások indultak meg a radikális lapok részéről. Egyesek azt mondják, hogy átpártolt a liberálisokhoz, akik nem mennek annyira, hogy a „Viitorul”-hoz vigyék, hanem új lapot indítanak és őt teszik meg a lap igazgatójává.

Segítsétek a chalucokat

A Palesztinahivatal közleménye

A chaluc-ügyek intézését mindaddig, amíg az országos chaluc-szervezet meg nem alakul, a Palesztinahivatal intézi. Míg a nagyváradi chaluc-otthon főnállását jól megszervezett bizottságok révén nagy áldozatkészséggel biztosította Nagyvárad zsidó népe, addig a 16 tagot számláló cluji chaluc csoportnak még mindig a kezdet sok ezer nehézségével kell küzdenie. Ami a legfontosabb, nincs még otthonuk, nincs legalább két szobájuk, hol a napi nehéz testi munka után kipihenhesék magukat. Nincs lakásberendezésük, nincs konyhaberendezésük.

Chalucaink odahagyva a kényelmes otthont, jókedvvel, erős hittel megkeresik nehéz testi munkával mindennapi kenyerüket, de azt már nem várhatjuk el tőlük, hogy évekre szóló berendezéseket is ők teremtsenek meg verejtékes testi munkával, amikor tudjuk, hogy a testi munkának bére nálunk milyen alacsony.

Ez a feladat Erdély zsidó népére hárul.

Felkérjük politikai, társadalmi, hitéletbeli álláspontra való tekintet nélkül Kolozsvár minden megértő, szép és nemes iránt érdeklődő zsidó polgárát, hogyha azt hiszi, hogy fontos szociális miszió az, ha improduktív munkára nevelt testvéreink odahagyják a kényelmes életmódot s verejtékes munkával nevelik magukat arra, hogy jó uttorok lehessenek Palesztinában, ha azt hiszi, hogy a zsidó népre életfontosságú, hogy fiai és leányai visszatérjenek a földhöz, az egyszerű életviszonyokhoz, hogy úgy éljenek, ahogy azt patriarkáinkról tanultuk szent könyveinkből, ha úgy gondolják — amiről mi meg vagyunk győződve, — hogy nemcsak Palesztina ügye, hogy a zsidó nép otthagya az improduktív kereskedelmi foglalkozást, nehéz testi munkára adja magát, hanem úgy ez minden itt élő zsidónak, különösen az intellektuelleknek, akkor arra kérjük, hogy jöjjen segítségünkre. Mindenre szükségünk van népünk újjászületésénél! Ki jó tanáccsal, ki szaktudásával, ki munkájával, ki adományával járuljon hozzá ahhoz, hogy századunk e legnemesebb mozgalma, a chalucmozgalom nálunk is megindulhasson és fejlődjék.

Fölkérünk mindenkit, aki a chalucügy iránt érdeklődik s a chalucokat pártoló egyesületnek tagja akar lenni, ebbeli szándékát szóban, vagy írásban jelentse be a Palesztinahivatalban (Strada Baron L. Pop 10).

Cluj, 5686. kiszlev 27. (1925. december 14.)

A Palesztinahivatal vezetősége

**Zsák
Ponyva**

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara

Piata Traian No 10

A frank zuhanása megbuktatta Loucheur pénzügyminisztert Raoul Peret baloldali radikális politikus emlegetik utódjával

(Páris, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia frank újabb nagyarányú váratlan zuhanása megpecsételte Loucheur pénzügyminiszternek amugyis bizonytalan állását. A frank 115 pontnyi árfolyamvesztése óriási konsternációt keltett pénzügyi és politikai körökben. Ennek következtében a pénzügyminiszter azonnali lemondásáról szóló híreket több oldalról megerősítik. A „Quotidien” szerint a pénzügyi bizottság többsége elhatározta, hogy a már betervezett négy szakasz tárgyalását nem folytatja, hanem mint meg nem felelőket visszaküldik a pénzügyminiszternek. Ha ez megtörténik, Loucheur lemondása elkerülhetetlen. Amennyiben pedig a pénzügyi bizottság

elállana ettől a lépéstől, a szocialisták, a kartellpártok és az ellenzék részéről ellenjavaslatokat foglalkoztatni, amelyekkel a Loucheur féle javaslatok önmaguktól megbuknak.

Általában az összes lapok a legélesebben támadják a pénzügyminisztert és összehasonlítások megállapítják, hogy Loucheur módszere az angolokéhoz képest úgy viszonylik, mint a redves fa foszforeszkálása a fényszóróhoz. Loucheur bukása befejezett tény ugyanarra, hogy már utódját is emlegetik. A legtöbb kilátás ebben a tekintetben Raoul Peret volt kamarai elnöknek van, aki a radikálisok balszárnyának a vezére.

Ujabb nagy botrány a bukaresti Regina Maria színházban

(Bucuresti-Bukarest, december 14. (Rapid). A Regina Maria színházban tegnap este ismét „A de Herz Aripa Franta” című színműt adták. A második felvonás utolsó jeleneténél mintegy 50 főből álló diákcsoport óriási lármába kezdett, hogy megakadályozza az előadás folytatását. Óriási pánik keletkezett a nézők között. A színpadon éppen Manolescu játszotta jelenetét, aki odakiáltotta a rendőröknek, hogy dobják ki a zajongókat. Manolescu többek között ezeket mondta: „Ki a mamelukokkal! Erre a diákok felrohantak a színpadra, hogy Manolescut inzultálják. A rendőrség közbelépett és többeket letartóztatott. A letartóztatottak között van Bacaloglu és Elias diákvézer is. A diákok kísérletet tettek, hogy a darab összes szereplőit kikergessék a színházból, de ekkorra már a rendőrök ott voltak. A botrány nagy visszataszítást keltett. Az előadást izgalmas atmoszférában folytatták.

Kiderül a kémkedésért letartóztatott angolok ártatlansága

Az angol követség visszautasítja a vádak. Egy francia rendőrtisztviselő feltékenysége az affér rugója

(Páris, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A párisi angol követség azokra a hírekre vonatkozóan, amelyek szerint kémkedés miatt több angol állampolgárt letartóztattak Franciaországban, közölte a lapokkal, hogy az angol kormány semminemű formában nem állt összeköttetésben ezekkel az emberekkel, nincsen semminemű tudomása a letartóztatottak viselt dolgairol. A „Matin” jelentése szerint Moreuil kisasszony börtöndjének átkutatása semmi lényegeset nem derített ki. A három angol lakásán lefoglalt poggyászban sem találtak olyan dolgokat, amelyek kémkedésre mutatnának.

Ma már a rendőrség is azon a véleményen van, hogy a gyanúsítottak nem állottak összeköt-

tetésben a londoni hirszerzőosztállyal és valószínű, hogy mind a három követelni fogják azonnali szabadlábrahelyezésüket a kihallgatás folyamán. Az angol légbeszérlési körök szerint neveléses az a vád, hogy a letartóztatottak a francia repülőgépek építését kémlelték ki, hisz maga a francia kormány egész pontos jelentést adott ki a repülőgépek típusairól és számáról.

Valószínűnek tartják, hogy sokban hozzájárult a letartóztatásokhoz egy francia rendőrtisztviselő feltékenysége.

Amennyiben kiderülne a letartóztatottak ártatlansága, a legmesszebbmenő elégtételre tartanak igényt.

Cáfolják a francia-román katonai egyezményt A közép-európai politika legaktuálisabb kérdése. Szovjetország elismerése. Jan Massaryk londoni cseh követ magyar nyelvű nyilatkozata

(London, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jan Massaryk londoni cseh követ, a csehszlovák köztársasági elnök fia ma nyilatkozott a budapesti „A reggel” című lap londoni tudósítójának a különböző külpolitikai kérdésekről, többek között arról a hírről is, amely szerint Franciaország a legutóbbi hetekben titkos katonai szerződést kötött Romániával, annak két szomszédátal, Magyarországgal és Oroszországgal. A nyilatkozat, amelyet a követ magyar nyelven tett, a következőképpen hangzik:

— A külpolitikai élet egyik legközelebbi eseménye a közép-európai államok Locarnoja lesz. Kétségtelenül bebizonyosodott, hogy egy olyan tárgyalás, amilyen a nyugati hatalmak között Locarnóban legutóbbi végbement, minden eddigi eszköznél jobban erősíti a békét és éppen ezért szükséges, hogy Közép-európában is, amelynek politikai helyzete talán még a nyugati hatalmakénál is bizonytalanabb, létrejöjjön egy hasonló egyezmény. Remélem, hogy Magyarország és Csehszlovákia között már a legközelebbi jövőben erősen enyhülni fog a háború befejezése óta még mindig fennálló feszültség.

Az újságíró legnagyobb meglepetésére Massaryk követ ezután kijelentette, hogy a legfontosabb kérdésnek Szovjetország elismerését tartja.

— Milyen hatást tett a londoni politikai körökben az Albrecht ügy? — kérdezte az újságíró.

— Egyáltalában nem törődtek vele. Diplomata körökben nem is beszéltek róla.

— Olvasta-e követ ur a Wolff-távirati ügynökségnek azt a jelentését, amely szerint Franciaország a legutóbbi hetekben titkos katonai szerződést kötött Romániával Oroszország és Magyarország ellen?

— Az ilyen híreszteléseket nevelésesnek tartom. Legutóbb beszéltem Brianddal és meggyőződtem felétlen békékvágyáról.

Az újságíró még megkérdezte Massaryk követet, hogy hol tanult meg magyarul. A követ elmondta, hogy a világháborúban a 34-es divíziónál tréninghadnagy volt és Rahón és Körösmezén állomásozott. Sok magyar barátja volt, akik nagyon jók voltak hozzá. Már csak erre emlékszik.

Kár minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái
a legjobbak

Breuer Uri divat és kalapkülönlegességek tüzete, férfi és női keztyük nagy választékban. Cluj, Piata Unirei 8.

Bulescu vezérigazgató
pellációval

(Bucuresti-Bukarest, Kelet tudósítójától.) A fővárosi körökben óriási feltűnést kelt a Galantis-ügy. Tegnap félhét órakor Bulescu, a vezérigazgatója, Strada 1. lakásán két revolverrel ölte meg magát. A tragikus eset híre, arra az öngyilkossághatárterében szenzációsabb politikai körökben a hírhedt Galantis-ügy alatt elterjedt a fővárosban megdöbbenést váltott ki. Öngyilkosság után megjelölt ghu pénzügyi államtitkára rendőrprefektus és Jicenyomban bevezették a v

A Galantis panasz
halálba Bulescut

A hivatalos bizottság igazgató lakásán több lekezdés után kiderült, hogy a székelyekkel tulságosan ós nama kergette a halálba orghiu pénzügyi államtitkára szerencsétlen véget ért, hogy amikor a Galantis orghiu között a harc m tában volt azzal, hogy radhat alól és ezért hatá életének. Másik leveléb tesz tanúságot családja Bratianu Vintilát kéri, hogy két gyermekét és feleségét beritetésénél egyeb Legmeghatóbb a család feleségét arra kéri, ne de ő más utat nem vábbá, hogy szülei sírj nyugalomra.

A vizsgálat adatai igazgató már napok óta gyilkosság gondolatát. Galantis-botrány ugyan zatlan szerepe volt a v jának is. Tudvalevő ug miniszterium a Galantis ebben a kedvezménybe felelő garancia deponál róhatja le az exportdíjat Galantis néhány hónap adott be a pénzügyi minis kérte, hogy a deponált vissza neki. A kérését visszautasították. Néha egészen érthetetlen módon teljesítette az export c ügyminiszterium rende lantiseknak a deponált gabonapiac krachja a kergette, kitünt, hogy mintegy harmincezer millió kekket semmi fedezet a pénzügyminiszterium dесе millió hárókat o

A Galantis-botrány interpellációja robbant Bratianu Vintila erély lamtitkárát, aki úgy dologt, hogy a felelős igazgatóját terhelte, me csekket fogadtak a vezérigazgató között dődött.

Jóinformált körök rint az öngyilkosság gató és Georghiu áll beszélgetés folyt le, titkár azzal vádolta n csátotta rendelkezésén tis ügy adatait. Ez a állítólag — azzal hogy ezért az indisz

Ballo 8-77

csak azután kívánunk a numerusz klauzusz kérdésében határozni.

A legtöbb képviselő azonban már most hangoztatja, hogy a jelenlegi helyzet még nem egészen alkalmas, a numerusz klauzusz eltörlésére.

Eme nyilatkozatok közepette érkezett haza szombaton délután Genfből Bethlen István miniszterelnök, aki rövid néhány órai pihenés után Gödöllőre utazott, ahol részletesen beszámolt a genfi tanácskozásokról Horthy kormányzónak. A kormányzói látogatás előtt a miniszterelnök senkit nem fogadott. A beszámoló után a miniszterelnök részt vett a Horthy kormányzó által rendezett vadászaton.

Bethlen miniszterelnök ma átveszi hivatalát. Szcitovszky házelnök tudatta a sajtóval, hogy a miniszterelnök a legközelebbi napokban megjelenik a nemzetgyűlésen, ahol részletesen referálni fog a genfi tárgyalásokról. Nemosak a magyarországi zsidóság, hanem a keresztény lakosság körében is rendkívül nagy érdeklődéssel tekintenek a numerusz klauzusz ügyében történő döntés elé.

Klebensberg kultuszminiszter még Genfben maradt és a héten tér vissza a magyar fővárosba.

Megkezdtek a szatmári CFR-panama főtárgyalását

Cioc Haralambie műhelyfőnök tagadja a visszaéléseket

(Satu Mare-Szatmár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Emlékeztet az Uj Kelet olvasói előtt az a nagyüzemi vasúti panama, amelyet a szatmári CFR műhelyek igazgatója, Cioc Haralambie követett el. A műhelyigazgató milliókkal károsította meg az államot azáltal, hogy a kocsi és mozdonyok javítására kiutalt anyagokat részben eladta, részben pedig elszállította Buziásra, ahol villát építtetett magának belőlük. Az ügyészség annak idején le is tartóztatta a műhelyfőnököt és bűntársait, Cioc Haralambienak azonban összeköttetése révén sikerült kaució ellenében szabadlábra helyeztetnie magát.

A szenzációs részletekben bővelkedő panama-

ügyben még augusztusban tüzte ki a törvényszék az első tárgyalást. A tárgyalást azonban nem lehetett megtartani, mert Cioc Haralambie és több más vádlott, valamint a tanúk egyrésze nem jelent meg. Ezért a bíróság új terminust tűzött ki és így került ma a pör ismét a törvényszék elé. A mai tárgyaláson Cioc Haralambien kívül megjelent a többi tíz vádlott is és 126 tanu úgy a vád, mint a védelem részéről.

Elsőnek a volt műhelyfőnököt hallgatta ki a bíróság. Cioc Haralambie nagyrésztben tagadja a rá rótt bűncselekményeket és tiltakozik ama vád ellen, hogy tízmillió lejjel károsította volna meg az államot a maga javára.

Lemondott a kolozsvári kamara elnöke és vezetősége

Pár héten belül megejtik az új tisztikar választását

(Cluj-Kolozsvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hosszu vajadás után végre nyugalmi ponthoz érkezett el a kolozsvári ügyvédi kamara vezetősége körül dúló vihar. Tudvalevő, hogy a kamara választmányja és a kamara tagjainak egy része már régóta elégedetlen dr. Suciu János dékán működésével. Számos tárgyalás indult meg abban az irányban, hogy ezeket az ellentéteket kiegyenlítsék, a tárgyalások azonban egyetlen egysszer sem vezettek eredményre.

Tegnap délelőtt végre fordulópontoz érkezett a válság, amennyiben a nagyszámú látogatott közgyűlés színe előtt megjelent dr. Suciu János kamarai elnök, dr. Millea és dr. Fabius ügyvédek, — legerősebb ellenlábasaik — társaságában és az ülés megnyitása után bejelentette, hogy miután dr. Millea és dr. Fabius választmányi tagokkal lehetetlennek tartja az együttműködést, lemond a kamara elnökségéről és beadja lemondását. Suciu

— **Meghalt a budapesti családirtás két gyermekesebültje.** Budapestről jelentik: Hajdu Jucika és Hajdu Bandi, akiket apjuk, Hajdu Gyula vendéglős szombaton reggel revalverrel súlyosan megsebesített, ma délelőtt a Rókus-kórházban kiszünettek. A harmadik gyermek, a tizenöt éves Katóka, még mindig élet és halál között lebeg, de az orvosok remélik, hogy sikerül megmenteni az életnek. Ebben az esetben ő lesz az egyetlen tagja a Hajdu családnak, aki túlélte a borzalmas tragédiát. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Hajdunak körülbelül százmillió adóssága volt, amelyet sürgősen rendeznie kellett volna. Ezenkívül aznap, amikor a tragédia történt, negyvenmillió korona óvadékat kellett volna az egyik banknál letétbe helyeznie. Hajdu aradmegyei zseni-családból származik, két nővére és fivére van. Egyik nővére kijelentette az újságíróknak, hogy szerencsétlen bátya akkor hibázta el életét, amikor a csendőrséget, felesége kedvéért, otthagya. Hajdu tudvalevőleg régebben mint csendőrszázados szolgált. Hajduné a kassai Haber-család egyetlen leánygyermek volt. Rendkívül egzaltáltak ismerték, spiritizmussal is foglalkozott és több ízben emlegette, hogy gyermekeivel együtt meg akar halni. A tragikus sorsu Hajdu Katóka iránt általános részvét nyilvánul meg és most társadalmi akciót készítenek elő Katóka megmentésére és felnevelésére.

Zongorák gyári lerakata, gyári áron részlete is. **Stornberg**, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

— **Sztrájkbaléptek a budapesti fuvarozómunkások.** Budapestről jelentik: A fővárosi fuvarozómunkások tegnap este tartott gyűlést kimondták a sztrájkot. A munkabeszüntetés azzal az indoklással történt, hogy a vállalkozók 465 ezer koronáról 400 ezer koronára szállították le a fuvarozómunkások hetibéretét. Ma délelőtt már egyetlen fuvarozóvállalat sem dolgozott. A teherpályaudvarok szünetelnek a kirakodások. A sztrájk nagymértékben fenyegeti a főváros szénállását. A kormány közbelépésre készül. A sztrájkolók száma meghaladja a nyolcezetret.

December
16
Central Bar
megnyitása!

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes orvosi és háziorvosi szakszervezet napilapja
Szerkesztők: Glazkalay János és dr. Marton Ernő
Felolvasó szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 860 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a szerkesztőség engedélyével engedjük meg.

Eliezer ben Jehuda

Még csak három esztendeje, hogy meghalt ez a hőbortos, furcsa, nagy zsidó, aki egy egész emberéletet töltött el azzal, hogy egy hatalmas, örök sarkötvet alkosson — magának. Különös ember volt, szinarany és agyag keveréke és különös a sarköt, amit maga fölé emelt: zsongó, lüktető élet sarjadzott belőle. 1922. december 15-én halt meg Jeruzsálemben Eliezer ben Jehuda, a nagy héber szótár megalkotója.

Kedd
5686. Kislev 29.
Chanukka
gyertyagyújtás
1925. dec. 15.

Kulturállamokban, tudományos akadémiák tűzik ki feladatuk és tudósok, filológusok egész kollégiumai dolgoznak rajta éveken keresztül, amíg a saját nemzeti nyelvük teljes szókincsét össze tudják állítani. Nélkünk nem volt tudományos akadémiánk nem volt tudós kollégiumaink és még csak igazán élő nyelvünk sem volt akkor, amikor Ben Jehudát évtizedekkel ezelőtt valami legyőzhetetlen erő kihajszolta az akkor még zsidóktól alig lakott Palesztinába és arra ösztönözte, hogy egy egész életen át tartó munkával összeállítsa a meg sem lévő zsidó nemzet halott nyelvének élő szókincsét. És attól a pillanattól kezdve csak egyetlen cél lebegett szeme előtt: igazán élővé tenni, igazán a nép kincsévé tenni a héber nyelvet. Minden más, mellékes volt előtte. A zsidó tradíciók, vallás, vagy vallástalanság. A zsidó nemzet megtestesülése a héber nyelv és ha ez föltámad halottaiból, akkor a zsidó nemzet újra él. Ez volt a hite, szent meggyőződése. És mint minden hitalapítónak, utja tövisekkel volt teleszórvva. Kinevelték. Nem az örök igazság egyoldalú rejongóját, tudós megszállottját látták benne, hanem a hőbortos embert, aki a templomba ugyan nem ment, de naphosszat és az utcákon is taliszbán járt, mert a taliszbán nem élettelen imalebernyget látott, hanem az ősi zsidó nemzeti viseletet és aki palesztina földjén nem akart más szót kiejteni, más szót hallani, csak hébert, — akkor, amikor Palesztinában talán még idegenebb volt a héber szó, mint az orosz gettóban. Az, ami mulandó, ami agyag volt benne: elenyészett. De lényének szinarany része hosszú évszázadokig fogja fényével beragyogni ennek a furcsa, nagy zsidónak emlékét. Az, hogy manapság, a palesztinai zsidóság héberül és csakis héberül beszél: Ben Jehuda érdeme. És az ő hatalmas szótára örök bizonyítéka annak, hogy zsidó tudás és kitarítás milyen monumentális atkotásokra képes.

— **A kamara mai ülése.** A kamara mai ülésén Orleanu elnökölt. Madgearu éles kritika tárgyává teszi a költségvetést. Bratianu Vintila — mondja Madgearu — Pitagoras feltételeit állította fel a költségvetésben. A költségvetés fikтив. Az állami kincsek kihasználását teszi ezután szóvá és az a véleménye, hogy pártérdekek szempontjai érvényesültek e kérdésnél és emiatt a kihasználás rossz. A szenátus ülésén Iliescu elnökölt. Megkezdik a választói javaslat vitáját. Costachescu az egyesült ellenzék nevében kijelenti, hogy a javaslat illuziótrónt, mivel figyelmen kívül hagyja az országos érdekeket a liberálisok érdekeiért.

— **Uj politikai párt alakult Magyarországon.** Budapestről jelentik: A fővárosban tegnap „Magyar Párt” elnevezéssel új politikai alakulat jött létre, amelynek vezére Kovács J. István. Az új párt Kossuth Lajos 48-as programja alapján áll.

„**Kristály**” kelmelesítő, vegytisztító és gőzmosógár, Cluj, Telefon 500

— **Gróf Károlyi ajándéka** pestről jelentik: G. gitimista mágnás, karácsonyi ajándék utazott. A vonatnak, aki előtt meg Zita és Ottó Magyar Károlyi kijelentett tagjai két és fél év országot.

— **Romániai gal?** Bukarestből távirat szerint miniszter tárgyalás ügyvivővel. A tizológ még nem

— **A hadt Sándor aradi** bor és a 13 vér Károly Sándor h. „Ellenzék”-ben az miatt a katonai író ellen, akinek hadbíróasága. A v hadbíróaság Károl

— **Sulyos zsidó egyetem** rály-utcaban egy meg a kolozsvári A legszegényebb ság számára való amely számos di tanulmányait a gezhesse. És mo vári zsidóság ka levő menza is s nem segít a kol ság áldozatkészsé ifjuság, — ak után képtelen le jelenti, hogy egy tehetséges zsidó i temi tanulmányai sorába. Minden i számára elvész, hozza magával é zet. A kolozsvári beri és erkölcsi ne hagyja elpus áldozatkészsége mumával kell b a karácsonyi sz menza fennmarra denki kivezei t

— **Nyolc regáli vasut** aranyu havazás még nem érezté Annál sulyosab ahol például a vonal nyolc na napja megfeszít ismét olyan áll lekedése leheté fesztés ellenére nyolc napja te külföldi utas r

— **Budap világszövets** lentik: Most sok Világszöv koldusegyesü hies londoni előzte meg. földön koldus érdekesebb sz A koldusotth venhárom év vács a legtap venhárom év a külföldre i pedagógiai m koldusokat k ról Kovács u legfőbb célja ből már ne Kovács végü anyagilag is a budapesti hozott magá

— Gróf Károlyi József négy koffer karácsonyi ajándékkal Zitához utazott. Budapestről jelentik: Gróf Károlyi József, az ismert legitimista magnás, vasárnap délelőtt négy koffer karácsonyi ajándékkal Zita királynéhez, Lequeuittoba utazott. A vonatnál interjút adott egy újságírónak, aki előtt megoáfolta azokat a híreket, mintha Zita és Ottó Magyarországra akarnának költözni. Károlyi kijelentette, hogy a volt királyi család tagjai két és fél év óta nem hagyták el Spanyolországot.

— Románia mégis tárgyal Oroszországgal? Bukarestből jelentik: Párisból érkezett távirat szerint Diamandi meghatalmazott miniszter tárgyalásokat kezdett Rakovszky orosz ügyvivővel. A tárgyalások anyagára vonatkozólag még nem szivárgott ki semmi.

— A hadbírósg felmentette Károly Sándor aradi újságíró. Az aradi Kossuth szobor és a 13 vértanu emlékművének lebontásakor Károly Sándor hírlapíró éles cikket írt a kolozsvári „Ellenzék”-ben az aradi hatóságok ellen. A cikk miatt a katonai ügyészség eljárást indított az újságíró ellen, akinek ügyét ma tárgyalta a VI. hadtest hadbírósga. A vádlott és védők érvelése alapján a hadbírósg Károly Sándort egyhangulag felmentette.

— Sulyos válsággal küzd a kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók menzája. A Király-utcában egy sivar, hideg szobában húzódik meg a kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók menzája. A legszegényebb és legtehetségesebb egyetemi ifjúság számára valóságos asyllum volt ez a menza, amely számos diákot segített ahhoz, hogy egyetemi tanulmányait a legsúlyosabb viszonyok között elvégezhesse. És most ez a nagyon is szerény — kolozsvári zsidóság karitatív eszközeivel arányban nem levő menza is sulyos válságban van. Ha rövidesen nem segít a kolozsvári zsidóság és az erdélyi zsidóság áldozatkészsége a zsidó jövedőt reprezentáló ifjúságon, — akkor a menza a karácsonyi szünet után képtelen lesz tovább működni. Ez pedig azt jelenti, hogy egy csomó nagyon szegény és nagyon tehetséges zsidó ifjú kénytelen lesz otthagyni az egyetemi tanulmányait és beállani bizonytalan existenciák sorába. Minden intellektuális pozíció, amely a zsidóság számára elvész, kulturális erőinknek gyöngülését hozza magával és lassu szellemi elsovadásához vezet. A kolozsvári és erdélyi zsidóságnak tehát emberi és erkölcsi kötelessége, hogy a zsidó menzát ne hagyja elpusztulni. Fennmaradását mindenkinek áldozatkészsége és anyagi teljesítménye maxímumával kell biztosítani. Hiszük épen ezért, hogy a karácsonyi szüneti állati gyűjtésben, mely a menza fennmaradását van hivatva biztosítani, mindenkinek kivételesen teljes mértékben a részét.

— Nyolc nap óta hó alatt van egy regáti vasutvonal. Erdélyben tegnap nagyarányu havazás indult meg, amely azonban eddig még nem érezte hatását a vasúti forgalomban. Annál sulyosabb a helyzet a régi királyságban, ahol például a Bazargic-Mehedini közötti vasutvonal nyolc napja teljesen hó alatt van. Három napja megfeszített munkával igyekeznek a vonalat ismét olyan állapotba hozni, hogy a vonatok közlekedése lehetővé váljon, de eddig minden erőfeszítés ellenére sem lehetett ezt elérni. Bazargic nyolc napja teljesen izolálva van. Mintegy 500 külföldi utas rekedt a városban.

— Budapesten megalakult a koldusok világszövetségének fiókja. Budapestről jelentik: Most alakult meg Budapesten a Koldusok Világszövetségének magyarországi fiókja. A koldusegyesület megalakulását Jack Wrawa, a híres londoni koldusvezér budapesti utazása előzte meg. A magyarországi fiók az Angyal-földön koldusotthon is alapított, amely a legérdekesebb szociális intézménye Budapestnek. A koldusotthon vezetőjül Kovács János hetvenhárom éves koldust választották meg. Kovács a legtapasztaltabb koldusok egyike, negyvenhárom év óta fűzi ezt a mesterséget és már a külföldre is eljutott a híre annak a szakszerű pedagógiai módszernek, amellyel a tapasztalatlan koldusokat kiképezi. A világszövetség feladatairól Kovács úgy nyilatkozott, hogy a szövetség legfőbb célja az, hogy a koldusok gyermekeiből már ne váljanak koldusok, miut eddig Kovács végül elárulta azt is, hogy a szövetség anyagilag is támogatja tagjait és Mr. Wrawa, a budapesti koldusok segélyezésére ezer dollárt hozott magával Londonból.

— Ujra tárgyalják a Brassói Lapok és a Gyilkos pörét. Ma délelőtt tárgyalta a kolozsvári tábla a Brassói Lapok felelősségét az elsőfokú ítélet ellen, amelyben a törvényszék felmentette a Gyilkos című hetilapot a régalmazás vádjá alól. A két lap közötti harc ismeretes. A Gyilkos azzal vádolta meg a Brassói Lapokat, hogy ugyanakkor amikor passzív rezisztenciára biztatta a magyar tisztviselőket és nyomdagépeket kapott Budapestről, szubvenciót kapott a román kormánytól is, amelynek felajánlotta szolgálatait, Ilea ügyész indítványára a bíróság nemcsak felmentette a Gyilkost, hanem vizsgálatot rendelt el a Brassói Lapok ellen. A mai felelősségi tárgyaláson dr. Papp Sándor főügyész kérte az elsőfokú ítélet megsemmisítését, mert a törvényszék ítéletének tagja volt dr. Dunca bíró is, aki vizsgálóbíró is volt az ügyben, holott a perrandtartás ezt nem engedte meg. A tábla ezen az alapon megsemmisítette a törvényszék ítéletét és utasította a kolozsvári törvényszéket az ügynek ujra való tárgyalására.

— Titokzatos szökés a kolozsvári rendőrség kézi fogdájából. Pénteken délelőtt hosszasan nyomozás után a kolozsvári rendőrség nyomozóosztályának sikerült ártalmatlanná tenni a már hosszabb idő óta körözött Korozsán Pétert, a híres féllábu betörőt. Korozsán már régi ismerőse a kolozsvári hatóságoknak, ahol szenzáliisan végrehajtott betöréseivel, valamint bravuros szökéseivel tett szert hírnévre. Egy alkalommal az ügyészségi fogház első emeleti cellájából az ablakon keresztül lepedőből és pokrocból gyártott kötéllel ereszkedett le és amikor szilárd talajt érzett lába alatt tovább állt. Pénteki elfogatása alkalmával Korozsán több betörést, többek között a rokkant egyesület pincéjében elkövetett betörést is beismerte, amelyeknek értéke jóval felülmúlja a százezer lejt. A rendőrség a nyomozás folytatásáig Korozsánt a kézi fogdában helyezte el és ismerve bravuros szökéseit gondosabb felügyeletet rendelt mellé. Dacára azonban a rendőrség szigorú felügyeletének, Korozsánnak, még eddig ki nem derített módon sikerült az éjszaka folyamán észrevétel nélkül bucsút mondani a kézi fogdában és a kolozsvári rendőrségnek. A rendőrségen amint fölfedezték a szökést azonnal erélyes nyomozást vezettek be Korozsán újbóli kézrekerítésére, de mind-egyedül hiába, mert az ügyes betörőnek nyoma veszett.

— Ujra szabályozzák a törvényszékek működését. Bukarestből jelentik: A fővárosi ügyvédi komara választmánya tegnap ülést tartott, amelyen tiltakozó határozati javaslatot fogadtak el a legfőbb semmitőszék reorganizálására vonatkozó javaslat ellen, melyet elkészítettek anélkül, hogy meghallgatták volna az ügyvédi kamarák érveit és közölték az elterjesztéseit. Átiratot intéztek az összes kamarákhoz, amelyben hasonló állásfoglalásra kérik fel őket. Az igazságügyminisztériumban egyébként újabb javaslaton dolgoznak a törvényszékek működésének és órarendjének szabályozásáról.

— Százhusz kereskedőt idéztek be a vasárnapi munkaszünet megszegése miatt. A kolozsvári járásbírósgához e hó 15., 16. és 17-ére mintegy 120 kereskedő és iparos volt beidézve a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény megszegése miatt. Ismeretes ugyanis, hogy a törvény életbeléptetése idején a legnagyobb bizonytalanság uralkodott és a hatóságok néha ellentétes rendelkezést adtak ki úgy, hogy a kereskedők teljes jóhiszeműséggel kerültek összeütközésbe a törvénnyel. A tárgyalást azonban ma nem tartották meg, hanem a járásbírósg értesítette a megjelenteket, hogy az ügy letárgyalását bizonytan időre elhalasztotta.

— Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kulturprogramja. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kulturügyosztálya széleskörű intézkedésekkel készül a VI. konferencián hozott kulturhatározatok végrehajtására. A legfontosabb feladatának tekinti az élő héber nyelv terjesztését és a zsidó problémák és ezek megoldására irányuló tudomány és irodalom, a Palesztina kérdés ismeretetését, valamint az egész zsidó szellemi élet elmélyítését és minél nagyobb tömegek számára való hozzáférhetővé tételét. Ezen célok gyakorlati megvalósítása végett meghívta a kulturügyosztály munkálataiban való közreműködésre a kolozsvári zsidó szellemi élet több kiváló képviselőjét és már a legközelebbi hetekben megkezdí kulturálódásainak sorozatát. A gondosan és aktuálisan megválasztott kérdések szakszerűen megrendezett nyilvános keretű vitasatyelyeken fognak megvilágítani. A hebraizáció vezetésére és országos irányítására érintkezésbe lépett a kulturügyosztály jönevű hebrais-

tákkal és pedagógusokkal és reméli, hogy már legközelebb sikerülni fog a cél érdekében megfelelő erők közreműködését szerződésileg biztosítani. Az eddigi jelek szerint igen tekintélyes azon egyének száma ugy helyben, mint országszerte, akik a héber nyelvi és irodalmi oktatásban részesülni kívánnak. Ezeknek összeírása a szervezet összes csoportjai részére kiküldött kérdőívek visszaérkezése után fog megtörténni. A kolozsváron tanulnikivánók számának áttekinthetése és beosztása végett a Kulturügyosztály felkéri kivétel nélkül mindazokat, akik már az első kurzusban résztvevni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat a Szövetség központi irodájában (Str. Baron L. Pop 10., volt Brassai-u.) jelentsék be. A Szövetség Kulturügyosztálya egyidejűleg a vezető pedagógus megérkezéséig, a helyi héber tanerők beosztásával a következő kurzusokat nyitja meg Kolozsvárt: a) A Szövetség és intézményei vezetői és tisztikara számára haladó és kezdő kurzusokat, b) ifjúsági csoportok, c) chalucock részére, d) Palesztinába utazók részére, e) a kolozsvári helyi csoport és f) jelentkezők részére kurzusokat. A kolozsvári kurzusok megszervezése után a kulturügyosztály gondoskodni fog a vidéken is a kurzusok megszervezéséről.

— Jugoszláviában leszállítják a vasúti tarifákat. Belgrádból jelentik: A közlekedésügyi minisztériumban néhány nap óta anket folyik a különböző szakminisztériumok kiküldötteinek részvételével a személy- és vámtarifák leszállításáról. A vasúti díjszabás csökkentéséről már régebben szó van, most azonban valószínűleg már a legrövidebb időn belül sor kerül a tarifa leszállítására. Az anketen különösen a szociálpolitikai és kereskedelmi minisztérium kiküldöttei mutattak rá arra, hogy sehol sincsenek olyan magas vasúti tarifák érvényben, mint Jugoszláviában. Hadojević Ante közlekedésügyi miniszter hozzájárult a tarifa leszállításához. Hirszerint husz százalékos tarifacsökkenés lép életbe úgy a személy-, mint a teherforgalomban már január 1-től kezdve. Az anket még folyik és határozatát a legközelebbi napokban hozzák nyilvánosságra.

* Értésítés kóserhus ügyben! A kóser marha- és növendékhus az összes mészárszékekben kgként 36 lejben árusítaták. Az aut. orth. izr. hitközség huskezelésége.

* Journal Medici, orvosi fő- és pénztárkönyv 800 beteg nyilvántartására. 31 x 23 cm/m díszes vászonkötés. Tartalmazza a beteg anamneze-, diagnózis-, terápiaja stb. rubrikáit. Ára utánvétellel 400 lej. Gyógyszerészi Folyóirat kiadóhivatala Cluj, Str. Juliu Maniu 11.

* Orvosok székrekedésnél Purgot rendelnek. 1 * Biztosítsuk életünket és vagyunkunkat! Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

Karácsonyra

ajándékoknak nagyon alkalmas

szövegek

vásznak

selgmek

harisnyák

mélyen leszállított árban

kaphatók

Heller, Weisz & Molnár

divataruházában

Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 6.

DURA
BATERIE

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

elcseslő,
Cluj,

Az I. T. I. beszélőgép a kolozsvári Triska-cég gyártmánya
Az I. T. I. beszélőgép épp oly jó, mint a legjobb külföldi márkák
Az I. T. I. beszélőgép 50 %-al olcsóbb, mint a külföldi márkák
Az I. T. I. beszélőgép a legkitünőbb karácsonyi ajándék.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Német estély a kolozsvári prefekturán.
 Szombat este a kolozsvári német egyesület műsoros-estélyt rendezett a prefektúra dísztermében. Az estély keretében Jon Crisan, a román Opera énekes adott elő sok sikerrel német szerzőktől dalokat Negrea Camiliné urasszony nagyon fejlett művészi készséggel költeményeket adott elő, melyek nagy hatást értek el. Különösen a „Hexenlied“ című adta elő olyan drámai erővel, hogy valósággal lenyűgözte hallgatóságát. A nagyon tehetséges urasszonyt a közönség hosszan és zajosan ünnepelte.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Waldbauer—Kerpely kvartett egyetlen hangversenye a Magyar Színházban. Szerdán este tartják Waldbauerék egyetlen hangversenyüket Kolozsváron. A világhírű kvartett legnagyobb műsorát játssza ez estén és a helyárak is úgy vannak megszabva, hogy minden zenekedvelő a koncerten részt vehessen. Waldbauerék megkapták a budapesti követségükön vizumukat, tehát több a hangverseny nem lesz elhalasztva. Jegyeket már lehet váltani a színház nappali pénztáránál.

A szerelem és a halál játéka. Romain Rolland a legnagyobb francia nő, regényei és színdarabjai mindig a legnagyobb eseményt Francisorazágnak. A szerelem és a halál játéka a francia forradalom legzaklatottabb napján játszódik le, mely egy csodaszép szerelmi történethez fűződik. Csodaszép játék, melynek minden színpadi eseménye mind n

ezt háznak hatalmas sikert hozott. Becsületét a pénztárán este 1-sz.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Li i báró's (Oprett repriz, új színpontozással, Ka ácsnyi Dival, László Andorra), Iúász Aladár-l N-pi bárlet 49 sz. A. Sorozatszám 151)
 Szerda: 8 óra: Waldbauer—Kerpely kvartettének egyetlen hangversenye (Marsékelés emelt helyárakkal. Premier bárlet 23 sz. Sorozatszám 152)
 Csütörtök: O low (Lengyel Irén, Neményi, László, Iúászsal. Bárletszünet. Rendes helyárakkal. Sorozat 153)
 Péntek: A szerelem és a halál játéka (Ujdonasz, 10 óra. Premierestét 24 sz. Sorozat 154)
 Szombat d. n. 4 kor: Pear Gyat (Marsékelés helyárakkal Sorozat 155)
 Szombat este: O low (16-odszor Lengyel, Neményi, László és Iúászsal. Bárletszünet. Rendes helyárakkal. Sorozat 156)
 Vasárnap d. n. fél 3 kor: Múdaráz (Neményivel. Marsékelés helyárakkal. Sorozat 157.)
 Vasárnap d. n. 6 kor: A szerelem és a halál játéka (Ujdonasz, 2 odszor. Rendes helyárakkal Sorozat 158)
 Vasárnap este fél 9-kor (Leányvásár (Uj szereposztással. Karácsonyi, Neményi, Iúász és Lászlóval. Napibárlet 50 sz. B. Sorozat 159)
 Hétfő: A szerelem és a halál játéka (Napibárlet 51 sz. A. Sorozat 160)

Hirdessen az Uj Keletben

Hölgyek figyeimébe

Általán a legjobb

soványító hasfűzőket

amely erős hölgyek részére valóságos soványító szert jelent.

Melltartók 85 leitől fellebb.

Kézimunka osztályomban mindenféle kelim és gobelin munkák kaphatók.

E. Rosenzweig, Str. Reg. Maria 6.

Chanukakor Igyunk

Bognár és Szántó-főle

kóser uradalmi fajborokat mert a kirott százalék

a Keren Kajemető.

Szerkesztői üzenetek

H. Lipót, Satumare. Zsidótárgy filmeket már a háboru előtt is játszottak a mozikban, csak hogy azoknak a filmeknek a zsidósága amolyan Badackert zsidóság volt, amelyet nem a zsidó élethől merítették. A háboru alatt a filmművészet is felfedezte a zsidóságot és egymásután kerültek színre a különböző zsidó problémák a vetítővászonon. Ezekkel a filmekkel szerzett magának Schildkraut is világhírnevet. Ma már nem öletszerűen állítanak elő zsidó filmeket, hanem a zsidó irodalomból veszik a megfilmesítésre alkalmas témákat, azonkívül igen nagy szerephez jutott a filmművészetben a zsidó nemzeti reneszánsz és a Palesztina-munka. Ilyen propagandaerejét volt például a Herzl film, az első Palesztina-film és a napokban bemutatásra kerülő hatalmas Keren Hajjeszéd-film: „Az ígéret földje“. A zsidó irodalom újabb a „Dytbuk“ és a „Jizkor“, valamint a „Semá Jiszráél“, továbbá a „Kelet“ és „Nyugat“, „Ki a gettóból“ és „Az átok“ című filmekkel van képviselve. Ezekhez méltóan sorakozik az utóbbi évtized két legmonumentálisabb filmje: a „Rabszolgakirálynő“ és a „Tíz parancsolat“. Legújabbban a tragikusvégű bécsi író Bettauer Hugó világhírű „Nagyváros zsidók nélkül“ című regényét filmesítették meg. Ezeknek a zsidó filmeknek nemcsak a témája, hanem a szereplői, sőt a rendezői is nagyjából zsidók.

K. Endre, Targumures. Önekk van igazsága a Hermon, amely most a druz fölkelés színhelye, azonos az Antilibanonnal. Hermon a hegység héber neve, Antilibanon pedig latinul van.

R. S. Zau. Cégek elvételét nem ajánlunk. Forduljon a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához. Ott megmondják.

V. Fenyő, Targumures. Sajnáljuk, de a kért címet nem közölhetjük, mert az érdeklődő leveleket megválaszoljuk, de nem őriztük meg.

M. M., Viseul de sus. Ha a gyermekek a második asszonyé is, de egyazon apától valók, valamennyien részesednek a hagyatékából, amennyiben az örökösök másképpen nem végrendelkezett. Legjobb 1. sz ügyvédhez fordulni.

E. E., Petroseni. A vitát lezártuk már s így cikkét, bármennyire is sajnáljuk, nem közölhetjük.

W. Jenő, Arad. A közölt információt az itteni kereskedelmi- és iparkamaránál kaptuk, de magunk is meggyőződünk róla, hogy a kért információ nem azonos. Az, akiről szó van, mindvégig ügyvédi pályán volt.

M. M., Valea lui Mihai. Nem vált be. Még csak nem is biztathatjuk.

T. József, Arad. Fenti üzenetünk Önekk is szól.

Uj cukrászda nyílt Str. Baritju volt Mal-m-utca) 10. sz. alatt. Minden időben finom bivalyfejes kávé, friss sütemények, torta rendelések és teasütemények gyors kiszolgálása. — Szives pártfogást kér Takács Pálné, cukrásznő.

Broadcasting rádió
 Erdélyrészi és bánáti vezérképvelete
 Cluj Str. Jorga 3. (Generala palota)

